

Svar Rek. 22/2019, Årlig barometer kring nordisk integration

1. Rekommendation

Rekommendationen har följande lydelse:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att som en del av sin strävan om att Norden ska bli världens mest integrerade region, överväga att upprätta en "barometer" som med utgångspunkt i ett index, och olika mätbara kriterier, ska kunna ge en bild av huruvida Norden utvecklas i en mer integrerande eller en mer disintegrerande riktning.

2. Meddelande från Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet ser positivt på idén att upprätta en årlig barometer kring nordisk integration. En sådan barometer eller index skulle möjliggöra uppföljning av hur integrationen mellan de nordiska länderna utvecklas.

Nordiska ministerrådet håller med om slutsatsen att ifall Norden ska bli världens mest integrerade region måste det på något sätt kunna mätas hur integrerat Norden är, och hur nivån på integrationen utvecklas över tid. Detta konstaterades för övrigt i en rapport av ministerrådets analysenhet:

"en iakttagelse i samband med författande av denna rapport är att det vore nyttigt att genom indikatorer kunna bedöma hur integrationen i Norden framskrider. Sådana indikatorer är förvisso komplexa att ta fram, men det finns tidigare studier på området att bygga vidare på. Indikatorer för integration i regionen skulle bidra till att strukturera ett konstruktivt och framåtriktat samtal på politisk nivå". (Notat 02/18 Status för mobiliteten i Norden)

Barometern skulle [https://sv.wikipedia.org/wiki/Index_\(enk%C3%A4t\) - cite_note-1](https://sv.wikipedia.org/wiki/Index_(enk%C3%A4t) - cite_note-1) underlätta när Nordiska ministerrådet rapporterar om sina resultat och den nordiska nyttan som skapas, samt förbättra underlaget för analysarbete.

Det finns dock några utmaningar med idén om ett införande av en barometer kring nordisk integration i en nära framtid.

Att ta fram nordisk statistik har varit en utmaning de senaste åren, och därför har de nordiska länderna satt i gång statistikprojektet Nordic mobility. I brist på användbar statistik mellan de nordiska länderna är det i praktiken omöjligt att ta fram pålitlig data. Nordic Mobility -projektet har som mål att producera statistik inom pendling,

flyttning, studier, utbildningar, intäkter och socialt bidrag i gränsöverskridande situationer i Norden, vilket skulle kunna bidra till bättre verktyg mäta integrationen mellan de nordiska länderna.

Det krävs också bearbetning av definitionen kring begreppet integration innan man kan gå vidare med ett nordiskt integrationsindex. Det är riktigt att Nordiska ministerrådet strävar efter att Norden blir världens mest hållbara och integrerade region, och ministerrådet välkomnar alla initiativ som bidrar till att förbättra resultatrapportering av visionen. Processen med att omsätta visionen i handlingsplaner är dock ännu i sin linda, och det är svårt att redan nu precisera indikatorerna för att mäta implementeringen.

Utöver det ovan nämnda består komplexiteten i att ta fram en barometer/index bland annat av:

- Genomförande. Bygger man indexet genom att använda sig av befintlig data (statistik) eller ställer man frågor till nordbor och nordiska företag genom en enkät? Det förstnämnda underlaget finns inte, insamlingen av det sistnämnda underlaget kan visa sig bli kostsam och riskerar att bli missvisande.
- Teknisk uppbyggnad. Hur väger man olika områden när det gäller index/delindex? Är fast bosättning i ett annat nordiskt land mer integration än pendling?
- Kostnaden. Utöver det index som nämns i rekommendationen, "Näringslivets Öresundindex", finns det ytterligare exempel på liknande index. Öresundskommitténs integrationsindex publicerades årligen åren 2000–2014, varefter indexet lades ner. Ett samnordiskt index skulle troligen vara kostsamt på grund av betydligt fler nordiska kombinationer (56 st), och det är oklart huruvida de existerande personalresurser i NMR har förutsättningar att genomföra uppdraget.
- Makroekonomiska utvecklingen vs. ministerrådets/ländernas åtgärder. Konjunkturfluktuationer, valutakurser, arbetsmarknaden dvs. ekonomi påverkar även de i hög grad mobiliteten.

Nordiska ministerrådet bedömer därför att det vore bättre att avvakta resultatet av det pågående statistikprojektet innan det eventuellt kan tas ställning till om och vad för slags integrationsbarometer/index det finns förutsättningar för och underlag till att skapa.

Mot bakgrund av det ovannämnda anser Nordiska ministerrådet att det i nuläget inte finns förutsättningar för att etablera en årlig barometer för nordisk integration.

Nordiska ministerrådet tar dock rekommendationen med sig i det vidare arbetet och ser skäl att återkomma till frågan då säkerställd nordisk statistik finns att tillgå.

Nordiska ministerrådet anser därmed att rekommendationen är delvis uppfylld.